

Birinci basamak için gastroenteroloji ve ESPCG kuruluşunun tanıtımı

Sayın Editör,

Gastrointestinal (GI) şikayetler toplumda oldukça sık görülmektedir. Avrupa nüfusunun %60'ından fazlasının yıl içerisinde bir abdominal şikayeti olduğu bilinmektedir. GI şikayetleri olanların yaklaşık %20-40'ı aile hekimine başvurmaktadır. Bir aile hekimi Avrupa'da her yıl ortalama 200-250 arası dispepsili hasta görmektedir. Bu da tüm hasta görüşmelerini yaklaşık %5'ine tekabül etmektedir. Avrupa birinci basamağında yıllık insidans 103/1000 civarındadır. Bu insidans toplam hasta muayenelerinin %10'dan fazlasını oluşturarak GI sistem hastalıklarını birinci basamakta 4. sıradaki hastalık grubu yapmaktadır. GI hastalıklar morbidite, yaşam kalitesi ve sağlık harcamaları üzerine oldukça önemli bir etki yapmaktadır.

GI hastalıkların kliniğinde dispepsi ve peptik ülser hastalığı (PUD, birinci basamaktaki hasta muayenelerinin %5'i), gastroözefageal reflü hastalığı (GERD, %1-2), ve irritabl barsak sendromu (IBS, %5) ağırlıklı konulardır. Onkolojik bakış açısından kolorektal kanserlerin bazı ülkelerde yıllık 100 binde 30'a kadar yükselmiş olması birinci basamakta bu hastalıkların erken tanınmasının gereğini önemle işaret etmektedir.

Avrupa birinci basamağı GI hastalığı olanların büyük kısmının sorunlarına cevap vermekte hastalıklarını yönetmekte, yaklaşık %5-10 arası hastayı uzman bakımı için sevk etmektedir. Prospektif çalışmaların uzun dönemli takip sonuçlarında da GI hastaların ancak %10-25 arası endoskopi ve/veya ileri tanı ya da girişimsel tedavileri için ikinci basamağa sevk edilmekte olduğu görülmüştür.

GI hastalıklarla ilişkili kılavuzlar ne Avrupa ne de ülkemiz için birinci basamağa yönelik değildirler. Özellikle

le ülkemizde hemen hepsi "otorite temelli" kılavuzlardır ve doğaldır ki sadece uzman bakış açısını yansıtmaktadırlar. Kılavuzlar oluşturulurken dayanılan yerel ya da ülke bazlı çalışmalar genelde uzman kliniğe başvuran yani seçilmiş gruplardaki şikayet, bulgu ve tanılara dayanmaktadır. Halbuki, birinci basamağa ayrılmışmadan başvuran hastaların ilk şikayeti ve şikayetin terminolojisi (prezantasyonu) genellikle farklı olur. Şimdiye kadar kılavuzların uzmanlarca hazırlanması normal karşılanmalıdır ve bir konuda yaklaşım sistematigi ancak o konuda saygın uzmanlar tarafından getirilebilir. Ancak aile hekimliğinin gerek bakış açısındaki farklılık, gerekse içinde yer aldığı ve hizmet verdiği basamaktaki hastaların diğer uzmanların yer aldığı hastanelerdeki gibi seçilmiş olmaması, hastalıkların sıklık, safha vb. farklılıkları, birinci basamaktaki poliklinik yükü, kaynaklara ulaşmadaki güçlükler göz önüne alınınca, gerçekçi olmak, kolay ve etkili kullanılmak üzere aile hekimliğinde benimsenebilecek yeni kılavuzların oluşturulmasının gereği anlaşılabilir. Bu arada İngiltere, Hollanda, Finlandiya gibi bazı ülkelerde birinci basamak uygulama kılavuzlarının iyi bir sistemi olduğu halde bu kılavuzlara uyum-bağlılık son derece zayıftır. Bu iyi tanıtım olmaması, sürekli yenileme ve geliştirme yapılamaması, mâli yaptırımların eksikliği, ülkelerin bölgesel kültürel ve coğrafi değişiklikleri ile açıklanmaktadır.

ESPCG

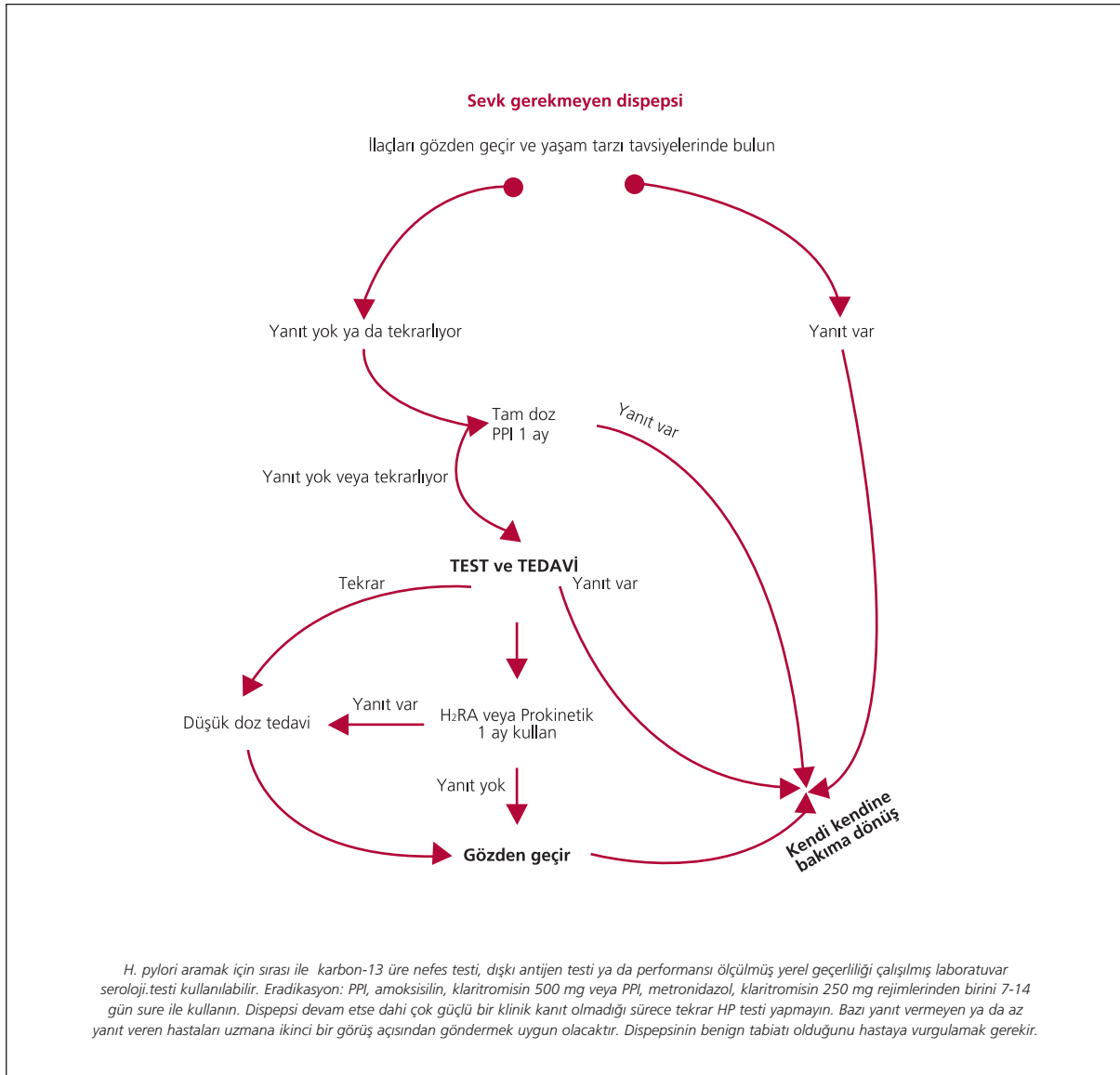
ESPCG (European Society for Primary Care Gastroenterology), Birinci Basamakta Gastroenteroloji için Avrupa Derneğidir. 1996'da kurulmuştur ve halen 12 Avrupa ülkesi ile 21 diğer ülkeden 500'ün üzerinde üyesi var-

dır. ESPCG’de yeterli sayıda üyesi olan ülkelerdeki birinci basamak hekimlerinin oluşturduğu “ülke grupları” mevcuttur. Bunlar daha çok bilgi alışverişi, konu hakkında daha kolay güncel kalınması ve bilginin kolay dağılması açısından fonksiyon görmekle birlikte örneğin komşumuz Yunanistan’da ya da Hollanda’da olduğu gibi araştırma planlama yürütme ve araştırma ağı fonksiyonu da görmektedirler. Ayrıca ülkelerin tecrübelerinin de katkı sağladığı genel kılavuzlar Avrupa’da kullanılmak üzere ESPCG tarafından hazırlanmakta ve yayınlanmaktadır.

ESPCG komitesi “executive” görevliler ve “steering Group” diye adlandırılan bir yönetim kurulundan oluşmaktadır. Komite üyeleri yılda en az iki kez yönetim toplantısı yapmaktadırlar.

Yıllık genel toplantılar, İstanbul - WONCA 2008’de de olduğu gibi her yıl WONCA - Avrupa Kongresi esnasında tüm üyelere davet gönderilerek gerçekleştirilmektedir.

Üyelik birinci basamak ve gastroenterolojiye ilgi duyan herkese açıktır ve halen “ücretsizdir”. Eğer üye olmak isterseniz kaynaklardaki web sayfasına ulaşarak formu doldurabilirsiniz. Sekreterliğe gönderilen forma en kısa

Şekil 1. Ayrışmamış dispepsili hastaya yaklaşım.

sürede yanıt verilecektir. Ayrıca mungan@metu.edu.tr adresine de üyeliğinizi yaptığınızı bildirseniz size gerekli bilgiler ve güncellemeler gönderilecektir. Ülkemiz bazında “aile hekimliğinde gastro” adı altında bir araştırma ağı kurulmaktadır.

ESPCG'nin tanıtımı ile tüm aile hekimlerinin birçok kaynaktan yararlanabileceği bir konu olduğu kanaati ile belirli bir sistematik içerisinde kısa başvuru kaynağı aktarmayı ve okuyanı ihtiyaç duyduğu detaylar için de çeşitli kaynakları kullanmaya teşvik etmeyi amaçladık. Bu amacımıza ulaşmak için buraya bir denemiş, kanıtla dayalı birinci basamak kılavuzu da yerleştirerek okuyucumuza üzerinde düşünmeye ve birinci basamakta aile hekimliği bakış açısı ile kılavuzların oluşturulması çabasına davet etmek istedik.

Kaynaklar

1. www.espcg.org adresinden 11/09/2008 tarihinde erişilmiştir.
2. Gisbert JP, Khorrani S, Carballo F, Calvet X, Gené E, Dominguez-Muñoz JE. *H. pylori* eradication therapy vs. antisecretory non-eradication

therapy (with or without long-term maintenance antisecretory therapy) for the prevention of recurrent bleeding from peptic ulcer. Cochrane review *The Cochrane Library* (ISSN 1464-780X). <http://www.cochrane.org/reviews/en/ab004062.html>, adresinden 11/09/2008 tarihinde erişilmiştir.

3. European Society for Primary Care Gastroenterology (ESPCG) website (Guidelines link): <http://www.espcg.org/?pag=47> adresinden 11/09/2008 tarihinde erişilmiştir.
4. Quick reference guide, Management of dyspepsia in adults in primary care Issue date: August 2004, National Institute for Clinical Excellence, MidCity Place, 71 High Holborn, London WC1V 6NA, www.nice.org.uk adresinden 11/09/2008 tarihinde erişilmiştir.
5. Talley NJ, Vakil N. Guidelines for the management of dyspepsia. Practice Parameters Committee of the American College of Gastroenterology. *Am J Gastroenterol* 2005; 100: 2324-37.
6. Veldhuyzen van Zanten SJ, Bradette M, Chiba N, ve ark. Canadian Dyspepsia Working Group; Evidence-based recommendations for short- and long-term management of uninvestigated dyspepsia in primary care: an update of the Canadian Dyspepsia Working Group (CanDys) clinical management tool. *Can J Gastroenterol* 2005; 19: 285-303.
7. American Academy of Family Physicians: www.aafp.org adresinden 11/09/2008 tarihinde erişilmiştir.

Doç. Dr. Mehmet Urgan
European Society for Primary Care Gastroenterology
Yönetim Kurulu Üyesi